

людяності. Не сумнівайтеся, тварини ніколи не забудуть доброти та віддячать вам відданістю та вірністю.

Список використаних джерел

1. Курепін В. М. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства // Педагогічні інновації : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021, С. 156-158. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9296>.
2. Курепін В. М. Готовність до надзвичайних ситуацій та умов воєнного стану // Вирішення сучасних проблем технологій та техніки в сільськогосподарському виробництві : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції № 18, м. Ніжин, 24-25 листопада 2022 р. Ніжин, 2022. С. 93-96. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12252>.
3. Іваненко В. С. Стресостійкість, як вид психологічної особистості // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 18-20. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12066>.
4. Пранович К. О. Охорона земель, інженерно-технічні заходи цивільного захисту та благоустрій територій об'єднаних громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 43-46. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12080>.
5. Піндера М. Екологічна безпека територій у зоні бойових дій // Молодь, наука, бізнес : матеріали Всеукр. інтер.-конф. здоб.вищ.освіти і мол.учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 81-83. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11861>.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НЕПОВНОЛІТНІХ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ТА В УКРАЇНІ

*Лабан Кирило,
здобувач вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»,
Миколаївський національний аграрний університет*

Протягом багатьох років в Україні та державах Європи формувалося законодавство щодо соціального захисту неповнолітніх [1]. Як в Україні, так і в державах Європейського Союзу фундамент цієї політики складає ґрунтовні, досконалі нормативно-правові акти, виконання яких є обов'язковими для усіх сторін соціального діалогу з питань захисту неповнолітніх. Стосується це і питань праці неповнолітніх.

На наш погляд найдосконаліший у світі такий соціальний захист у державах Європейського Союзу, що не можна сказати про Україну [2]. Значний вклад у розвиток трудового права Європейського Союзу прийняті у травні 1996 року Європейська соціальна хартія, у грудні 1989 року Хартія Співтовариства, яка наголосила основні соціальні права працівників та Хартія основних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 року. В цих документах відображаються основні стандарти охорони праці усіх працівників, у тому числі й неповнолітніх.

Основні права дітей та підлітків, що стосуються їх соціального захисту, зокрема, встановлення заборони прийняття неповнолітніх на роботу, де умови праці визнаються небезпечними або шкідливими для здоров'я [3] закріплено у статті № 7 Європейської соціальної хартії. Цією ж статтею хартії визнається право молодих працівників і учнів на справедливую заробітну плату або іншу відповідну допомогу; зараховується підліткам робочий час в нормовані робочі години, які вони витратили, за згодою роботодавця, на професійну підготовку.

У європейському законодавстві (Хартія Співтовариства про основні соціальні права працівників) закріплене право неповнолітніх отримувати початкове професійне навчання достатньої тривалості з метою адаптації до вимог їхнього майбутнього трудового життя. Для молодих працівників подібне навчання має проводитися в робочий час; а обов'язок держав вживати необхідні заходи щодо коригування трудового законодавства, яке застосовується до неповнолітніх. Мета такої політики - задоволення потреб молоді в особистому розвитку, професійному навчанні та доступу до зайнятості [4].

Нормами цієї Хартії обмежена тривалість робочого часу. Законодавство не дає будь-якої можливості обійти дане обмеження за допомогою використання понаднормової роботи, робота в нічний час заборонена стосовно працівників, які не досягли 18 років.

Стаття № 32 Хартії основних прав Європейського Союзу забороняє використання дитячої праці. Вона зобов'язує роботодавця створити умови праці, які мають відповідати віку неповнолітніх працівників. Також така категорія працівників забезпечується захистом від експлуатації і залучення до будь-якої праці, яка може завдати шкоди їхній безпеці, здоров'ю чи фізичному розвитку молоді особистості. Роботодавець немає права перешкоджати здобуттю неповнолітніми освіти [5].

Директива Ради Європейського Союзу № 94/33/ЄС «Про захист працюючої молоді» є одним із основних спеціальних актів, який регулює працю неповнолітніх в Європейському Союзі. В цьому документі закріплені спеціальні правові гарантії таких працівників, зокрема: мінімальний вік допуску до роботи; відповідність умов праці віку молоді; інформування неповнолітніх роботодавцем, про можливі ризики; надання безоплатного медичного огляду і моніторингу здоров'я; заборона на роботу, яка перевищує фізичні чи психологічні здібності неповнолітніх; заборону працювати в нічний час; періодичність відпочинку; обов'язковість щорічних відпусток тощо.

Закріплення основних гарантій праці неповнолітніх відображено у Європейському кодексі соціального забезпечення, який займає важливе місце у

сфері соціального забезпечення. На жаль, цей документ досі не ратифікований Україною.

У сфері захисту праці неповнолітніх в країнах Європейського Союзу широко використовуються конвенції та рекомендації Міжнародної організації праці (МОП), зокрема, Конвенція № 138 від 1973 р. «Про мінімальний вік для прийняття на роботу» Рекомендація МОП № 146 встановлює мінімальний вік для приймання на роботу підлітків молодші за вісімнадцять років. Держава повинна вживати заходів для забезпечення того, щоб працівники молодші за вісімнадцять років мали задовільний рівень умов праці, ці умови повинні суворо контролюватись. Основоположним актом, що регулює працю, у тому числі і працю неповнолітніх, в межах цієї організації є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, прийнята у Римі 4 листопада 1950 року.

Отже, Законодавство України у сфері регулювання праці неповнолітніх в цілому відповідає стандартам та вимогам Європейського Союзу. Але нашою державою повинні бути прийняті основні стандарти та гарантії соціального забезпечення неповнолітніх європейського зразка, як найдосконаліших у світі. Тому що деякі положення національного законодавства потребують доопрацювання. Потребує ратифікації Європейський кодекс соціального забезпечення. Необхідно встановити перелік легких робіт, які можуть виконувати особи віком з 14 років. Саме тому, на законодавчому рівні повинні бути закріплені норми, щодо належного соціального захисту неповнолітніх осіб.

Список використаних джерел

1. Курепін В. М. Розвиток аграрного сектору економіки України через забезпечення безпеки на виробництві // Соціально-економічна політика та адміністрування у сфері регіонального розвитку України : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 3-5 квітня 2019 р. - Миколаїв : МНАУ, 2019. - С. 109-112.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5791>.

2. Курепін В. М., Блащук В. В. Вдосконалення правового регулювання трудових відносин в Україні: суспільні та приватні інтереси // Економіко-правові дискусії : матеріали III міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та науковців, м. Кропивницький, 30 квітня 2022 р. Кропивницький : ЛА НАУ, 2022. С. 335-338.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11712>.

3. Іваненко В.С. Інструментальні методи конкурентного аналізу підприємств аграрного профілю // Проблеми та перспективи розвитку економіки України: погляд молоді : матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Черкаси, 20 квітня 2022 р. Черкаси : ЧДБК, 2022. С. 167-170.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11430>.

4. Бризгалов М. В., Курепін В. М. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р.

Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 13-15.
 URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12064>.

5. Єгіазарян А. С. Умови праці та фактори їх формування // Перспективна техніка і технології – 2021 : матеріали XVII міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених, аспірантів і студентів, 21-23 вересня 2021 р., м. Миколаїв. Т. 1 / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 40-43.
 URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10402>.

*Науковий керівник: Вячеслав Курепін,
 канд.екон.наук, доцент кафедри методики професійного навчання*

ДОТРИМАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ: ПОЗИЦІЯ ГРОМАДЯН

*Прясова Наталія,
 здобувач вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»,
 Миколаївський національний аграрний університет*

Угода про асоціацію з ЄС вимагає від України реформування екологічної політики та забезпечення екологічних прав громадян. Екологічні проблеми, які в останні роки постійно виникають на території нашої держави, мають прямий вплив на якість життя громадян в Україні.

Кожна свідома особистість має бажання жити і функціонувати в чистому навколишньому середовищі. Для виконання цього бажання повинна діяти концепція співвідношення свідомості і буття. Життєва потреба існувати та народжувати дітей в не забрудненому сміттям та відходами діяльності людини, шкідливими викидами у навколишнє природне середовище спонукає українських громадян на підвищення рівня екологічної свідомості та самосвідомості.

Кожен з українців має свою думку про особисту роль щодо охорони довкілля. Але більшість впевнено стверджують, що можуть особисто відігравати роль в охороні довкілля [1], ще частка українців вважає, що повинна більше робити для охорони довкілля, чим зараз. Разом з тим, відмічається порушення екологічних прав мешканців населених пунктів з боку органів державної влади та місцевого самоврядування.

Українське законодавство, як і міжнародне, визначає три основних демократичних екологічних права:

- доступ громадськості до екологічної інформації;
- участь громадськості у процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля;
- доступ громадськості до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Екологічні права громадян, їх становлення та розвиток є одним із пріоритетів діяльності держави. Яскравим прикладом цього є участь